

Що враховувати в організації освітнього процесу в дитячих садках під час воєнного стану *

Основні ідеї

Базовий компонент дошкільної освіти як Державний стандарт є актуальним у будь-який час. Він утворює політику держави в галузі дошкільної освіти. Заклади дошкільної освіти (*далі — ЗДО*) мають відповідати його вимогам і під час дії воєнного стану. Зокрема, під час організації освітнього процесу з дітьми будь-якої вікової групи **ЗДО мають використовувати:**

- ідеї гуманістичної педагогіки, спрямовані на гуманне ставлення до дитини;
- теорію природовідповідності, за якою в дитини треба розвивати задатки та здібності, зберігаючи її природу;
- ідеї патріотичного та громадянського виховання;
- ідеї солідарної відповідальності держави, громади, родини, фахівців педагогічної освіти й інших професій, причетних до піклування, догляду та розвитку дітей раннього й дошкільного віку.

Першочергові завдання

ЗДО мають стати осередками, які дають змогу дітям отримувати не лише знання та практичні вміння для життя, а й психолого-педагогічну підтримку, допомагати не втрачати відчуття приналежності до спільноти.

У зв'язку з тим, що в частині регіонів України зберігається загроза для життя, більшість ЗДО тимчасово призупинила освітній процес. Наразі частково відновлюють роботу заклади, розташовані на безпечній території. Освітній процес у них здійснюють очно, з використанням дистанційних форм роботи й у змішаному форматі.

В умовах воєнного стану ЗДО спрямовують свою діяльність на розв'язання першочергових завдань, зокрема:

- налагоджують ефективну комунікацію учасників освітнього процесу; відновлюють освітній процес для всіх дітей;
- зараховують до закладу дітей раннього та дошкільного віку з числа внутрішньо переміщених осіб за місцем тимчасового проживання;
- створюють у закладі безпечні умови для всіх учасників освітнього процесу;
- створюють умови для підвищення фахового рівня педагогічних працівників щодо організації освітнього процесу за дистанційною та змішаною формами;
- надають педагогічну підтримку дітям раннього та дошкільного віку, зокрема й з особливими освітніми потребами, їхнім батькам;
- здійснюють інформаційну підтримку та психологічний супровід учасників освітнього процесу; співпрацюють з інклюзивними

- ресурсними центрами;
- застосовують інструменти управлінської діяльності, щоб розв'язувати надзвичайні ситуації.

Організація комунікації

В умовах війни педагогічні працівники мають бути готовими та спроможними повноцінно надавати освітні, інформаційні, консультаційні послуги сім'ям, які виховують дітей раннього та дошкільного віку. Для цього слід віддавати перевагу системам комунікації з дітьми, їхніми батьками, сім'ями, педагогами, що дають змогу встановити швидкий обмін інформацією, мобільність зворотного зв'язку.

Під час організації комунікації учасників освітнього процесу працівники ЗДО мають:

- сприяти організації комунікації дітей та їхніх батьків з іншими членами громади; створювати безпечний соціально-освітній простір;
- адаптувати освітній процес в умовах війни з урахуванням ситуацій, що склалися;
- добирати форми та методи взаємодії між учасниками освітнього процесу відповідно до конкретної ситуації кожного;
- володіти інформацією щодо ресурсного забезпечення освітнього процесу в умовах дистанційної роботи;
- володіти навичками організації та проведення онлайн-заходів;
- налагоджувати комунікацію з учасниками освітнього процесу в телефонному режимі, через листування електронною поштою тощо.

Технологічні аспекти організації комунікації

ЗДО за допомогою сайту може організувати взаємодію всіх учасників освітнього процесу й створити віртуальну бібліотеку — своєрідний банк освітніх ресурсів. Відтак постійно оновлювати й поповнювати інформаційне наповнення сайту й використовувати ресурси онлайн-

освіти, щоб залучити тимчасово переміщених дітей та їхніх сімей до різних програм з дошкільної освіти.

Оскільки **форма освіти дошкільників залежить від безпекової ситуації** в кожному регіоні, комунікувати з учасниками освітнього процесу потрібно з урахуванням локації дітей: удома, у бомбосховищі, в умовах зовнішньої міграції, в умовах внутрішньої міграції, в ЗДО, з батьками, вихователями, опікунами, волонтерами тощо.

Під час організації комунікації з учасниками освітнього процесу потрібно орієнтуватися на реалізацію різних завдань, як-от:

- забезпечувати необхідною інформацією сім'ї, які евакуйовані з

- небезпечних територій і можуть долучитися до освітнього процесу за місцем тимчасового проживання;
- надавати інформацію щодо використання приватних освітніх платформ з безплатним доступом до освітніх послуг, щоб залучити дітей до освітнього процесу;
 - сприяти тимчасовому долученню дітей до освітнього процесу в ЗДО в зарубіжних країнах на період воєнних дій;
 - організовувати індивідуальні консультації з фахівцями (практичними психологами, психотерапевтами, медичними працівниками, юристами тощо), щоб підтримати дітей та їхніх батьків у кризовому стані — в умовах евакуації, під час перебування в бомбосховищах, у медичних закладах, прихистках, притулках, при перетинанні кордону тощо.

Для того щоб забезпечити ефективність комунікації з батьками, вихователями й усіма, хто задіяний в освітньому процесі, обирайте оптимальні канали комунікації для кожного конкретного завдання. У складних умовах у пригоді стануть сервіси й інструменти комунікації в онлайн-режимі.

Підвищити ефективність комунікації учасників освітнього процесу дають змогу:

- завдання й рекомендації для батьків щодо роботи з дітьми відповідно до їхнього віку, розміщені на сайті ЗДО;
- групи в месенджерах Viber, Telegram, WhatsApp з батьками, вихователями, практичними психологами тощо;
- електронні платформи Zoom, GoogleMeet, Google Classroom, Microsoft Teams тощо.

Важливо визначитися, через які канали комунікації швидко доходитимуть повідомлення до аудиторії, який канал зможе забезпечити оптимальний зворотний зв'язок, які формати для цих каналів застосовувати та які супровідні матеріали необхідно попередньо підготувати.

Примітка. Підготовлено відповідно до додатка 1 до листа МОН «Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні» від 02.04.2022 № 1/3845-22.

*За матеріалами журналу «Вихователь-методист дошкільного закладу» №5 2022 р.